

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 30 mars 2017

Mål nr

Ö 5209-13

KLAGANDE

Industrial Consulting and Trading International J-E Johansson AB

556515-5925

Sälgvägen 10

296 38 Åhus

Ombud: Advokat PO

MOTPART

OOO Juriditjeskaja Kompanija

uk.3330288@yandex.ru

SAKEN

Ansökan om verkställighetsförklaring

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2013-09-23 i mål Ö 3652-13

_____

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med undanröjande av hovrättens beslut avvisar Högsta domstolen OOO Juriditjeskaja Kompanijas ansökan.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Industrial Consulting and Trading International J-E Johansson AB har yrkat att OOO Juriditjeskaja Kompanijas ansökan om verkställighetsförklaring ska avslås.

OOO Juriditjeskaja Kompanija har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

SKÄL

Bakgrund

1. Genom en dom meddelad den 26 november 2012 av det som i svensk översättning (se p. 2) benämns som Skiljedomstolen i Sankt Petersburg och Leningrad regionen förpliktades Industrial Consulting and Trading International J-E Johansson AB (Industribolaget) att betala det ryska bolaget OOO Juriditjeskaja Kompanija vissa belopp samt att svara för kostnader i förfarandet. Tvisten avsåg betalningsskyldighet enligt ett avtal om leverans av virke. Enligt domen hade Industribolaget varken inställt sig till utsatt förhandling eller gett in något svaromål. I domen angavs att den kunde överklagas inom en månad från avgörandetidpunkten.

2. Juriditjeskaja ansökte hos Svea hovrätt om att domen såsom skiljedom skulle få verkställas i Sverige som svensk domstols lagakraftägande dom. Till ansökningen fogades – utöver domen i bestyrkt kopia och en översättning till svenska – en bestyrkt kopia av leveransavtalet med översättning till engelska.

Avtalet innehåller en tvistlösningsklausul, som i den engelska översättningen har följande lydelse:

All disputes and disagreements under the present contract [...] shall be subject to Arbitration Court of Saint Petersburg, which has an exclusive jurisdiction to settle the respective disputes and whose decision shall be final and binding for the Buyer and the Seller.

3. Industribolaget invände dels att bolaget inte hade kallats till den förhandling som angavs i domen, dels att bolaget en tid före förhandlingen hade skickat ett svaromål som varit skiljedomstolen till handa dagen före förhandlingen men att svaromålet inte hade beaktats av domstolen.
4. Hovrätten har bifallit Juriditjeskajas ansökan och alltså förklarat att skiljedomen får verkställas i Sverige som en svensk domstols lagakraftäggande dom.
5. I Högsta domstolen har Industribolaget åberopat vissa nya omständigheter och bevisning. Bolaget har också gjort gällande att annat skiljeavtal hade träffats. Genom ett särskilt beslut har Högsta domstolen tillåtit de nya omständigheter och den nya bevisning som Industribolaget har åberopat (NJA 2016 s. 798).
6. Juriditjeskaja har motsatt sig ändring av hovrättens beslut. I övrigt har bolaget varit passivt under målets handläggning i Högsta domstolen. Bolaget har, trots förelägganden, inte yttrat sig över vare sig de nya omständigheterna eller den nya bevisning som Industribolaget har åberopat.
7. Under den fortsatta handläggningen i Högsta domstolen uppkom frågan huruvida den dom som åberopas av Juriditjeskaja är en skiljedom. Parterna bereddes därför möjlighet att kommentera denna fråga. I svar från Industribolaget anfördes att frågan inte hade uppmärksamrats tidigare men att

efterforskningar nu hade utvisat att domen var meddelad av domstol och alltså inte var någon skiljedom.

I ett exekvaturärende ska domstolen ex officio pröva om det föreligger en utländsk skiljedom

8. Enligt 53 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande erkänns och verkställs i Sverige en utländsk skiljedom som grundar sig på ett skiljeavtal. Med utländsk skiljedom avses enligt 52 § första stycket en skiljedom som har meddelats utomlands. I andra stycket samma paragraf sägs en skiljedom vara meddelad i det land där platsen för förfarandet är belägen. Det uttrycks ibland också så, att skiljenämndens säte är bestämmande för vilken rättsordning som gäller för förfarandet och för skiljedomen.

9. Enligt 56 § skiljeförfarandelagen ska en ansökan om verkställighet göras hos Svea hovrätt. I 54 och 55 §§ regleras när en utländsk skiljedom inte ska erkännas eller verkställas. Av 58 § följer att om motparten invänder att skiljeavtal inte har träffats, så har sökanden att visa att ett skiljeavtal ingåtts. Det saknas föreskrift om vad som gäller när det kan sättas i fråga huruvida ansökningen avser en skiljedom enligt 53 §.

10. Enligt 56 § skiljeförfarandelagen ska den utländska skiljedomen ges in i original eller styrkt kopia och normalt också i svensk översättning. Vid invändning från svaranden om att något skiljeavtal inte har träffats gäller enligt 58 § detsamma för detta, om avtalet har upprättats skriftligen. Ordningen går tillbaka på Artikel IV i 1958 års konvention om erkännande och verkställighet av utländska skiljedomar (New York-konventionen). Kraven syftar till att den nationella domstolen ska få tillgång till nödvändig bevisning om att sökandens begäran har formellt fog för sig (jfr UNCITRAL Secretariat Guide on the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York, 1958), 2016 ed., s. 97).

11. Fastän det inte klart framgår av skiljeförfarandelagen – och inte heller av New York-konventionen – måste ordningen vara, att domstolen ex officio ska försäkra sig om att det är fråga om en (utländsk) skiljedom. Det följer inte bara av de nämnda dokumentationskraven, utan också av att det rör sig om att låta ett utländskt avgörande tillkommet i privat ordning få status som svensk exekutionstitel. Att prövningen av huruvida det rör sig om en sådan skiljedom som avses i 53 § skiljeförfarandelagen ska göras ex officio är också i linje med att en sådan prövning ska göras av om det föreligger hinder på grund av ordre public enligt 55 § (jfr Artikel V.2 i New York-konventionen och Stefan Lindskog, Skiljeförfarande. En kommentar, 2 uppl. 2012, avsnitt 55-3.2).

12. Huruvida det rör sig om en dom enligt 53 § skiljeförfarandelagen ska i princip avgöras enligt den rättsordning som gäller för skiljedomen eller skulle ha gällt för denna, om det hade varit fråga om en skiljedom. Det ankommer på exekvaturdomstolen att försöka utröna innehållet i den tillämpliga rättsordningen. Låter sig rättsordningen inte bestämmas eller dess innehåll inte klarläggas, så får frågan prövas med utgångspunkt i svensk rätt men under hänsynstagande till vad som kan ha kommit till uttryck i olika utländska rättskällor (jfr ”Betalingserklæringen” NJA 2016 s. 288 p. 19). Finns det en internationellt vedertagen uppfattning bör denna följas, så länge den harmoniserar rimligt väl med det svenska rättssystemet.

13. Prövningen kan inledningsvis göras tämligen översiktligt. När den återopade handlingen – på grund av sin uppställning och innehåll sammantaget med vad som är känt om skiljeavtalet och omständigheterna i övrigt – framstår som en utländsk skiljedom, så får det anses ankomma på motparten att ange skäl för motsatsen (jfr beträffande hinder enligt 54 § exempelvis Marike Paulsson, *The 1958 New York Convention in Action*, 2016, s. 141 f.). Finns eller uppkommer det anledning att sätta frågetecken för huruvida det verkligen rör sig om en utländsk skiljedom, så ska domstolen eftersträva att klarlägga förhållandena, exempelvis genom kommunikation med parterna.

14. Leder domstolens prövning av den åberopade handlingens rättsliga status till att det inte kan fastställas att det är fråga om en sådan dom som avses i 53 § skiljeförfarandelagen, så måste det gå ut över sökanden. Att denne förmår visa att det handlar om en utländsk skiljedom bör ses som en processförutsättning. Uppfyller inte sökanden sin bevisskyldighet ska alltså ansökan avvisas. Det finns då inget principiellt hinder mot att han ger in en ansökan om verkställighetsförklaring igen med åberopande av ny utredning.

Det är inte visat att den åberopade domen är en skiljedom

15. I detta fall rör det sig otvivelaktigt om en dom. Det framstår emellertid inte som omedelbart klart huruvida det är fråga om en skiljedom eller en domstolsdom. Vad som gäller i det hänseendet ska, så långt det låter sig göras, bedömas enligt rysk rätt och i ljuset av vad som är känt om det ryska rättssystemet.

16. I det skiljeavtal som Juriditjeskaja har gett in används i den engelska översättningen uttrycket "Arbitration Court". I den ryska versionen används uttrycket "Арбитражный суд". I den svenska översättningen av domen anges att den är meddelad av "Skiljedomstol i Sankt Petersburg och Leningrad regionen" och domen har rubriken "UTSLAG". Genomgående används i översättningen uttrycken "skiljedomstolen" respektive "domstolen". Beträffande kostnaderna för förfarandet anges att svaranden ska betala kostnader på grund av en viss bestämmelse i "Ryska Federationens Förvaltningsrättsliga balk". Efter domslutet lämnas en fullföljdshänvisning enligt vilket beslutet "kan överklagas i Trettonde skiljedo[m]stol" inom en månad. Den ryska versionen anger att det är "Арбитражный суд" (dvs. "arbitrazhnyj sud") som har meddelat utslaget.

17. Högsta domstolen har från allmänt tillgängliga källor inhämtat följande. I Ryssland finns det under landets högsta domstol två typer av domstolar, dels domstolar med allmän behörighet, dels kommersiella domstolar. Det som på engelska benämns Arbitration Court Saint-Petersburg and Leningrad region (oblast) – på ryska ”Арбитражный суд города Санкт-Петербурга и Ленинградской области” (dvs. ”Arbitrazhnyj sud goroda Sankt-Peterburga i Leningradskoj oblasti”) – är en regional domstol för kommersiella mål och en del av det statliga domstolsväsendet. Domar från den domstolen kan överklagas hos den trettonde appellationsdomstolen ”Тринадцатый арбитражный апелляционный суд” (dvs. ”Trinadtsatyj arbitrazhnyj apelljatsionnyj sud”).

18. Den dom som Juriditjeskaja har begärt att hovrätten och Högsta domstolen ska förklara verkställbar i Sverige förefaller alltså, trots det som anges i den svenska översättningen av domen och den engelska versionen av tvistlösningsklausulen, att vara en rysk domstolsdom. Det är följaktligen inte visat att det rör sig om en skiljedom i den mening som avses i skiljeförfarandelagen.

Slutsats

19. Eftersom Juriditjeskaja alltså inte har visat att det rör sig om en skiljedom i skiljeförfarandelagens mening ska, med undanröjande av hovrättens beslut, ansökningen om verkställighetsförklaring avvisas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Ann-Christine Lindeblad, Johnny Herre (referent), Sten Andersson och Mari Heidenborg
Föredragande justitiesekreterare: Alexander Nilsson